

Ad Financieel management
Ad Financial services management
Ad Accountancy
Bachelor SPD Bedrijfsadministratie
Bachelor Accountancy
Bachelor Finance & Control
Bachelor Financial services management
Bachelor Fiscaal recht en economie
LOI Hogeschool

*Verslag van de beperkte beoordeling
experiment leeruitkomsten
17 november 2020*

Colofon

Instelling en opleiding

Stichting LOI Hoger Onderwijs

Leidsedreef 2

2352 BA

Leiderdorp

Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg 2020: positief

Opleidingen: Ad Financieel management (Croho-nummer 80108)
Ad Financial services management (Croho-nummer 80093)
Ad Accountancy (Croho-nummer 80008)
Bachelor SPD Bedrijfsadministratie (Croho-nummer 34426)
Bachelor Accountancy (Croho-nummer 34406)
Bachelor Finance & Control (Croho-nummer 35520, voorheen Bedrijfseconomie, Croho-nummer 34401)
Bachelor Financial services management (Croho-nummer 34414)
Bachelor Fiscaal recht en economie (Croho-nummer 34140)

Locatie: Afstandsonderwijs vanuit Leiderdorp

Variant: Deeltijd

Visitatiecommissie

drs. Raoul van Aalst, voorzitter

drs. ing. Adriaan Oosterloo, deskundige

Richard Puyt MSc MM, deskundige

Perry van Loon, student-lid

drs. Linda van der Grijsparde, secretaris

De commissie is vooraf voorgelegd aan de NVAO.

De visitatie is uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van

AeQui VBI

Vlindersingel 220

3544 VM Utrecht

www.AeQui.nl

Dit document laat zich het beste dubbelzijdig afdrukken.

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	4
Inleiding	6
1. Beoogde leerresultaten	8
2. Onderwijsleeromgeving	11
3. Toetsing	17
4. Gerealiseerde leerresultaten	21
Bijlagen.....	23
Bijlage 1 Visitatiecommissie.....	24
Bijlage 2 Programma visitatie	25
Bijlage 3 Bestudeerde documenten	26

Samenvatting

Op 17 november 2020 zijn opleidingen in het cluster Economie van LOI Hogeschool in het kader van het experiment leeruitkomsten gevisiteerd door een commissie van AeQui. Het cluster Economie van LOI Hogeschool bestaat uit de volgende acht opleidingen: Ad Financieel management, Ad Financial services management, Ad Accountancy, Bachelor SPD Bedrijfsadministratie, Bachelor Accountancy, Bachelor Finance & Control, Bachelor Financial services management en Bachelor Fiscaal recht en economie. Deze opleidingen nemen deel aan het experiment leeruitkomsten. Het totaaloordeel van de commissie is positief onder voorwaarden. De standaarden rond de beoogde leerresultaten, de onderwijsleeromgeving en de gerealiseerde leerresultaten voldoen. De standaard rond toetsing voldoet ten dele.

Beoogde leerresultaten

De visitatiecommissie concludeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie dat de opleidingen **voldoen** aan de standaard rond de beoogde leerresultaten. De opleidingen hebben ieder een passende opleidingsvisie opgesteld die is afgeleid van landelijke profielen voor de vakgebieden. In het kader van de flexibilisering van de opleidingen zijn van de opleidingsvisies en de profielen programmaleeruitkomsten afgeleid van 30 EC, die gezamenlijk en in samenhang de studenten in staat stellen de leerresultaten te realiseren. De programmaleeruitkomsten zijn voor wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie adequaat uitgewerkt. De formulering van de programmaleeruitkomsten voldoet aan de eisen die door deelname aan het experiment flexibilisering worden gesteld. De commissie constateert dat de opleidingen goed zijn afgestemd op de beroepspraktijk. Veel docenten zijn werkzaam in de beroepspraktijk, studenten zijn over het algemeen werkzaam in de beroepspraktijk en de opleidingen beschikken over een beroepenveldcommissie.

Programma

De visitatiecommissie concludeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie dat de opleidingen **voldoen** aan de standaard rond de onderwijsleeromgeving. De onderwijsleeromgeving van de opleidingen stelt de studenten in staat de beoogde leerresultaten te bereiken. Met de indeling in clusters van 30 EC sluiten de opleidingen aan bij de eisen van het experiment leeruitkomsten. Studenten kunnen kiezen voor het volgen van de leerweg, voor het direct maken van de leerwegaafhankelijke toets of voor aantonen van een leeruitkomst met behulp van een beroepsproduct of validering van eerder verworven kennis en vaardigheden. De

opleidingen bieden een leeromgeving met coaching, waarin deze keuzes voor de student duidelijk worden gemaakt. Studenten van de acht opleidingen maken echter nog zeer beperkt gebruik van de keuzemogelijkheden. De aangeboden leerwegen zijn thematisch opgebouwd in clusters, waarbij de leerlijnen en de praktijkintegratie-opdrachten bijdragen aan de samenhang. De opleidingen sluiten aan bij de kwalificaties van de instromende studenten. Docenten zijn deskundig en betrokken. De hogeschool beschikt over een goed ontwikkelde en transparante digitale leeromgeving, die recent is vernieuwd en nu nog beter aansluit op de flexibilisering.

Toetsing

De commissie stelt op basis van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleidingen **voldoen ten dele** aan deze standaard. De programmaleeruitkomsten, moduleleeruitkomsten en indicatoren vormen de kapstok van het beoordelingssysteem. Volgens het flexibele onderwijsconcept van de hogeschool kunnen studenten de leeruitkomsten aantonen in een leerwegaafhankelijke toets (al dan niet na het volgen van een leerweg van de hogeschool) of met een beroepsproduct of validatie. De hogeschool heeft hiervoor heldere procedures ingericht. De (domein) examencommissie geeft op adequate wijze vorm aan haar taak om de kwaliteit van toetsen te borgen en zich een eigenstandig oordeel te vormen over het eindniveau van de opleidingen.

De commissie stelde vast dat de beoordeling van tussenwerken (ondanks de goede opzet) in de uitvoering een aantal onvolkomenheden laat zien. De belangrijkste daarvan is dat de relatie met de leeruitkomst van de module door de beoordelaars niet

gelegd wordt. Ook vindt de commissie de beoordeling van elk bekeken tussenwerk duidelijk te hoog, en door de zeer beperkte motivering niet navolgbaar. Tot slot mist de commissie feedback ten behoeve van het leerproces van de student. De examencommissie had ten tijde van de visitatie de tekortkomingen wel gesignaleerd, maar had nog niet ingegrepen.

De commissie formuleerde een drietal voorwaarden voor herstel.

Gerealiseerde leerresultaten

De visitatiecommissie concludeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie dat de opleidingen **voldoen** aan de standaard rond de gerealiseerde leerresultaten. De student rondt zijn of haar opleiding af met een afstudeeropdracht. Met deze opdracht toetst de opleiding of de student het eindniveau van de opleiding heeft behaald en of de student de theorie uit de opleiding kan integreren met de relevante beroepspraktijk. Sinds de start van de opleidingen in het experiment leeruitkomsten is één Ad-student afgestudeerd. Het niveau van dit eindwerk is voldoende. Verder zijn in het cluster Economie geen eindwerkstukken beschikbaar uit deze periode. Mede op basis van het positieve oordeel op het eindniveau bij recente accreditaties,

Drie standaarden zijn beoordeeld met het oordeel 'voldoet'. De standaard rond toetsing is beoordeeld met 'voldoet ten dele'. Op die grond adviseert de visitatiecommissie het oordeel 'positief onder voorwaarden' inzake accreditatie van de acht opleidingen in het cluster Economie van LOI Hogeschool.

Voor een positief herstel van de kwaliteit van de toetsing en beoordeling dienen de opleidingen op een nader vast te stellen termijn, doch uiterlijk over twee jaar, te voldoen aan de volgende voorwaarden:

1. De met een voldoende beoordeelde opdrachten van praktijkintegratiemodules danwel ingebrachte beroepsproducten sluiten aan op de bijbehorende leeruitkomst en zijn van het juiste niveau;
2. In de beoordeling van opdrachten van praktijkintegratiemodules danwel ingebrachte beroepsproducten is een navolgbare toelichting bij het oordeel opgenomen met verwijzing naar de (criteria bij) de leeruitkomst;
3. De examencommissie houdt proactief toezicht op de kwaliteit van de studentproducten en de beoordeling daarvan, en neemt maatregelen wanneer deze kwaliteit tekortschiet naar haar oordeel.

Namens de voltallige visitatiecommissie, Utrecht, januari 2021

drs. R.R. van Aalst
Voorzitter

drs. L. van der Grijspaarde
Secretaris

heeft de visitatiecommissie vertrouwen in het te realiseren eindniveau.

Suggesties ter verbetering

Met het oog op de toekomst geeft de commissie, los van de voorwaarden bij standaard 3, de volgende suggesties ter overweging:

- De visitatiecommissie raadt LOI Hogeschool aan om scherper te duiden wat de kritieke prestatie-indicatoren (KPI's) zijn voor de resultaten van het experiment flexibilisering, en daarop periodiek te reflecteren en waar nodig bij te sturen.
- De visitatiecommissie adviseert om de ontwikkelingen in de landelijke sector Hoger Economisch Onderwijs (HEO) nauwgezet te volgen en vlot te anticiperen op recente en toekomstige herordeningen van het opleidingsaanbod.
- De hogeschool kan de flexibilisering van het onderwijs verder versterken door onder andere de coaches een meer proactieve rol te geven en kleinere modules verder te integreren in grotere eenheden, zodat studenten veel meer dan nu gebruik gaan maken van de flexibiliseringsmogelijkheden.

Inleiding

Het cluster Economie van LOI Hogeschool bestaat uit de volgende acht opleidingen: Ad Financieel management, Ad Financial services management, Ad Accountancy, Bachelor SPD Bedrijfsadministratie, Bachelor Accountancy, Bachelor Finance & Control, Bachelor Financial services management en Bachelor Fiscaal recht en economie. Deze opleidingen nemen deel aan het experiment leeruitkomsten. In de voorliggende rapportage doet de visitatiecommissie verslag van de beoordeling van de flexibilisering van de opleidingen. De visitatiecommissie heeft de beoordeling uitgevoerd aan de hand van het daarvoor geldende beoordelingsprotocol. De visitatiecommissie beoordeelt tegelijkertijd de kwaliteit van de opleidingen op basis van het beoordelingskader Accreditatiestelsel Hoger Onderwijs Nederland. Daarbij heeft de commissie zich geconcentreerd op de eventuele veranderingen en ontwikkelingen sinds de vorige accreditaties, die tussen 2017 en 2019 hebben plaatsgevonden.

De instelling

De Leidse Onderwijsinstellingen (LOI) biedt binnen LOI Hogeschool vanaf 1996 hoger onderwijs aan. De visie van LOI Hogeschool luidt: 'Door het aanbieden van toegankelijk, flexibel en marktrelevant hoger onderwijs wil LOI Hogeschool bijdragen aan de arbeidsmobiliteit van (toekomstig) werkenden in Nederland'. De hogeschool wil met het aanbieden van toegankelijk en flexibel onderwijs bijdragen aan (maatschappelijke) vraagstukken binnen het onderwijs en de arbeidsmarkt zoals het stimuleren van een leven lang ontwikkelen en het verhogen van de arbeidsmobiliteit. De hogeschool streeft daarbij nadrukkelijk naar onderwijs voor en in samenwerking met het werkveld.

LOI Hogeschool biedt een breed scala aan hbo-bacheloropleidingen en Associate degree-opleidingen. De hogeschool verzorgt zowel klassikaal onderwijs als afstandsonderwijs, waarin de digitale leeromgeving van de hogeschool een belangrijke rol speelt.

LOI Hogeschool participeert in het experiment leeruitkomsten dat in 2016 door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen is gestart. Dit experiment en de bijbehorende pilots maken het deelnemende opleidingen mogelijk het onderwijs te flexibiliseren met behulp van leeruitkomsten, online leren, werkend leren en validering van eerder verworven kennis, vaardigheden en ervaring.

Belangrijk uitgangspunten voor de hogeschool bij flexibel onderwijs zijn dat flexibel onderwijs a) wordt gevormd in samenspraak met het werkveld, b) het uitgangspunt is bij het ontwerpen van onderwijsprogramma's en c) de mogelijkheid biedt voor de student – passend bij de eigen wensen, kennis en werkervaring – om op basis van leeruitkomsten te kiezen voor een op maat gemaakte leerroute, bestaande uit een combinatie van externe en interne validatie en leerwegafhankelijke toetsen.

De opleidingen in het cluster Economie

De drie Associate degrees en vijf bacheloropleidingen omvatten samen het cluster Economie van LOI Hogeschool. De acht opleidingen zijn in september 2017 gestart in het experiment leeruitkomsten. Er zijn bij zeven van de acht opleidingen nog geen studenten afgestudeerd die instroomden tijdens het experiment leeruitkomsten. Bij de Ad Financieel Management is één student recent afgestudeerd.

De opleidingen hebben programmaleeruitkomsten geformuleerd waarmee de inhoud en het niveau van kennis, vaardigheden en houding beschreven is. De bachelorprogramma's bestaan uit acht clusters van 30 EC en de Ad-opleiding uit vier clusters van 30 EC, waarbij voor elk cluster de programmaleeruitkomst leidend is. In een cluster volgen studenten modules van 5, 10 of 15 EC.

De visitatie

LOI Hogeschool heeft aan AeQui VBI opdracht gegeven de onderhavige visitatie uit te voeren. Hiertoe heeft AeQui in samenwerking met de LOI Hogeschool een onafhankelijke en ter zake kundige commissie samengesteld. Met vertegenwoordigers van het cluster Economie heeft een voorbereidend gesprek plaatsgevonden.

De visitatie heeft op 17 november 2020 plaatsgevonden volgens het programma dat in bijlage 2 is weergegeven. In overleg met de opleiding is gekozen voor een visitatiebezoek in digitale vorm. Van het inlooppreekuur is geen gebruik gemaakt.

De commissie heeft de beoordeling in onafhankelijkheid uitgevoerd aan de hand van NVAO protocol april 2019; aan het einde van de visitatie is de opleiding in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies van de commissie.

Deze rapportage is in december 2020 in concept toegestuurd aan LOI Hogeschool. De reacties van de opleidingen zijn verwerkt tot deze definitieve rapportage.

Op initiatief van de opleidingen gaat begin 2021 een ontwikkelgesprek plaatsvinden. De resultaten van dit ontwikkelgesprek hebben geen invloed op de in dit rapport weergegeven beoordeling.

1. Beoogde leerresultaten

De visitatiecommissie concludeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie dat de opleidingen **voldoen** aan de standaard rond de beoogde leerresultaten. De opleidingen hebben ieder een passende opleidingsvisie opgesteld die is afgeleid van landelijke profielen voor de vakgebieden. In het kader van de flexibilisering van de opleidingen zijn van de opleidingsvisies en de profielen programmaleeruitkomsten afgeleid van 30 EC, die gezamenlijk en in samenhang de studenten in staat stellen de leerresultaten te realiseren. De programmaleeruitkomsten zijn voor wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie adequaat uitgewerkt. De formulering van de programmaleeruitkomsten voldoet aan de eisen die door deelname aan het experiment flexibilisering worden gesteld. De commissie constateert dat de opleidingen goed zijn afgestemd op de beroepspraktijk. Veel docenten zijn werkzaam in de beroepspraktijk, studenten zijn over het algemeen werkzaam in de beroepspraktijk en de opleidingen beschikken over een beroepenveldcommissie. Wel adviseert de visitatiecommissie om de ontwikkelingen in de landelijke sector Hoger Economisch Onderwijs (HEO) nauwgezet te volgen en vlot te anticiperen op recente en toekomstige herordeningen van het opleidingsaanbod.

Bevindingen

LOI Hogeschool heeft in 2017 voor ieder van de opleidingen een beroepsopleidingsprofiel (BOP) opgesteld. De profielen zijn afgeleid van de landelijke opleidingsprofielen in de sector Hoger Economisch Onderwijs. De opleidingen verwijzen naar landelijke opleidingsprofielen uit de jaren 2012 tot 2017 van onder andere het Landelijk Overleg Opleidingen Bedrijfseconomie (LOOBE).

De opleidingen hebben de profielen in het kader van het experiment leeruitkomsten vertaald naar programmaleeruitkomsten, ieder behorend bij een cluster van 30 EC. Het uitgangspunt van de opleidingen hierbij is dat de programmaleeruitkomsten het scharnierpunt zijn tussen de opleidingsvisie en eventueel beschikbare beroeps- en opleidingsprofielen, en de vertaling naar een onderwijsprogramma mogelijk maken. De programmaleeruitkomsten zijn voor het onderwijsprogramma vertaald in moduleleeruitkomsten van 5 EC of 10 EC.

Afstemming beroepenveld

De afstemming met het beroepenveld krijgt op verschillende manieren vorm.

De programmaleider (kenniseigenaar) van de opleidingen komt uit het werkveld, evenals de ontwikkelteams van leeruitkomsten. De beroepenveldcommissies vertegenwoordigen het werkveld.

Het opstellen van een nieuw BOP gebeurt in samspraak met het brede werkveld. De programmamanager stelt vervolgens op basis van dit profiel samen met een programmaleider de structuur van de opleiding vast en de inhoud van de clusters door middel van programmaleeruitkomsten. De programmaleeruitkomsten en vervolgens het curriculum worden vastgesteld door de beroepenveldcommissie van de opleiding, daarnaast vindt er tevens een brede werkveldvalidatie plaats. Vervolgens worden leeruitkomsten per eenheid (module) uitgewerkt en gevalideerd door verschillende ontwikkelteams. Deze ontwikkelteams bestaan uit deskundigen die werkzaam zijn in het betreffende werkveld. In het geval van een herziening, bijvoorbeeld omdat ontwikkelingen in de markt vragen om een nieuwe invulling van een module, wordt bepaald of de herziening op modulenniveau moet plaatsvinden (op het niveau van leeruitkomsten) of dat ontwikkelingen weerslag hebben op de programmaleeruitkomsten.

Overwegingen

Met de formulering van leeruitkomsten voor clusters van 30 EC, die gezamenlijk en in samenhang de student in staat stellen de leerresultaten te realiseren, sluiten de opleidingen uit het cluster Economie aan bij de eisen die door het experiment leeruitkomsten gesteld worden.

De commissie stelt vast dat de beoogde leerresultaten in de vorm van programmaleeruitkomsten voor de vijf bacheloropleiding wat betreft niveau en oriëntatie passend geconcretiseerd zijn. Ook voldoen deze aan internationale eisen en zijn ze onderschreven door het werkveld. Er zijn indicatoren geformuleerd die concreet zijn afgeleid van de leeruitkomsten en de programmaleeruitkomsten zijn opgesteld conform de Tuning-formule, zoals LOI Hogeschool voorschrijft.

De visitatiecommissie is ook positief over de programmaleeruitkomsten van de drie Associate degrees. De opleiding heeft passende werkwoorden op Ad-niveau gekozen. De programmaleeruitkomsten bevatten tastbare formuleringen die voldoende diepgang hebben.

Het valt de visitatiecommissie op dat LOI Hogeschool voor de verantwoording van de inhoud en niveau van de leeruitkomsten verwijst naar di-

verse kaders (zoals NLQF, EQF en Dublin descriptors) en niveau-omschrijvingen. De commissie doet de suggestie om bij de verdere doorontwikkeling eenduidig te schrijven vanuit één kader.

De opleidingen zijn volgens de visitatiecommissie goed afgestemd op de beroepspraktijk. Veel docenten zijn werkzaam in de beroepspraktijk, studenten zijn over het algemeen werkzaam in de beroepspraktijk en de opleidingen beschikken over goed functionerende beroepenveldcommissies. De visitatiecommissie constateert dat LOI Hogeschool haar ordening van de economische opleidingen, de gehanteerde titels en opleidingsprofielen van de opleidingen in het Economische Cluster nog deels baseert op landelijke afspraken van vóór de herordening van economische opleidingen door de landelijke sector Hoger Economisch Onderwijs (HEO) in september 2018. De visitatiecommissie raadt LOI Hogeschool dringend aan om de ontwikkelingen in de landelijke sector Hoger Economisch Onderwijs (HEO) nauwgezet te volgen en vlot te anticiperen op (toekomstige) herordeningen van het opleidingsaanbod.

Op basis van bovenstaande concludeert de visitatiecommissie dat de acht opleidingen uit het cluster Economie voldoen aan deze standaard.

2. Onderwijsleeromgeving

De visitatiecommissie concludeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie dat de opleidingen **voldoen** aan de standaard rond de onderwijsleeromgeving. De onderwijsleeromgeving van de opleidingen stelt de studenten in staat de beoogde leerresultaten te bereiken. Met de indeling in clusters van 30 EC sluiten de opleidingen aan bij de eisen van het experiment leeruitkomsten. Studenten kunnen kiezen voor het volgen van de leerweg, voor het direct maken van de leerwegaafhankelijke toets of voor aantonen van een leeruitkomst met behulp van een beroepsproduct of validering van eerder verworven kennis en vaardigheden. De opleidingen bieden een leeromgeving met coaching, waarin deze keuzes voor de student duidelijk worden gemaakt. Studenten van de acht opleidingen maken echter nog zeer beperkt gebruik van de keuzemogelijkheden. De aangeboden leerwegen zijn thematisch opgebouwd in clusters, waarbij de leerlijnen en de praktijkintegratie-opdrachten bijdragen aan de samenhang. De opleidingen sluiten aan bij de kwalificaties van de instromende studenten. Docenten zijn deskundig en betrokken. De hogeschool beschikt over een goed ontwikkelde en transparante digitale leeromgeving, die recent is vernieuwd en nu nog beter aansluit op de flexibilisering.

Bevindingen

Onderwijsprogramma's

De opleidingen hebben de programmaleeruitkomsten als scharnier benut bij het ontwerp van de onderwijsprogramma's. De onderwijsprogramma's zijn verdeeld in clusters van 30 EC met ieder een eigen programmaleeruitkomst. De clusters bestaan uit modules van 5 EC en (incidenteel) van 10 EC, waarbij de laatste module van ieder cluster een praktijkintegratiemodule is waar een belangrijk deel van de leerstof van het cluster wordt geïntegreerd en praktisch wordt toegepast. Voor iedere module is een moduleleeruitkomst geformuleerd.

In de opleidingsspecifieke OER-en staan de programmaleeruitkomsten beschreven per cluster en de moduleleeruitkomsten per module. In totaal behaalt de student 240 EC als alle leeruitkomsten van de bacheloropleidingen aangetoond zijn en 120 EC bij het behalen van de leeruitkomsten van een Associate degree. Vaak kan de student als deel van de opleiding ook externe certificaten (zoals van de MBA/VBA-associate en Wft) behalen.

Leerweg

Een student kan op de volgende manieren één van de opleidingen doorlopen:

- a) door het volgen van de leerweg en het per module maken van de bijbehorende (leerwegaafhankelijke) toets;
- b) door direct de toets van een module te maken, zonder het volgen van de leerweg;
- c) door de leeruitkomst van een (praktijkintegratie)module aan te tonen met een beroepsproduct of door het valideren van eerder verworven competenties.

Leidend hierin is dat een student aantoont dat hij of zij de programma- en moduleleeruitkomsten beheerst. Een student kan per moduleleeruitkomst of per programmaleeruitkomst een keuze maken over hoe hij of zij de leerroute willen vormgeven. Alleen bij een traject rond eerder verworven competenties besluit de student dit voor de start van de opleiding. Bij deze standaard wordt verder ingegaan op de eerste mogelijkheid, het volgen van de aangeboden leerweg. De overige mogelijkheden voor het doorlopen van de leerweg (b en c) worden beschreven bij standaard 3 (Toetsing).

De samenhang in de clusters wordt onder andere gerealiseerd door praktijkintegratie-opdrachten

aan het eind van de clusters, de thematische indeling van de clusters en verschillende leerlijnen. De hogeschool onderscheidt voor alle bacheloropleidingen vijf leerlijnen: de vakkennisleerlijn, de hbo-vaardigheidsleerlijn, de onderzoeksleerlijn, de beroepsgerichte leerlijn en de studieloopbaanleerlijn. In de vakkennisleerlijn worden de modules gegeven die gericht zijn op de specifieke vakinhoudelijke taken. De hbo-vaardigheidsleerlijn is gericht op de meer generieke hbo-vaardigheden als communiceren en kritische beroepshouding. Onderzoeksvaardigheden zijn onderdeel van de onderzoeksleerlijn. In de beroepsgerichte leerlijn passen studenten hun kennis en vaardigheden toe. Dit vindt plaats in de stage en de praktijkintegratie-opdrachten. De studieloopbaanleerlijn is gericht op de persoonlijke ontwikkeling van de student. Onderdeel daarvan is de module Portfolio en de coaching van de student.

Onderwijsleeromgeving

LOI Hogeschool biedt het onderwijs primair digitaal en online aan. Daarnaast worden de bacheloropleidingen Accountancy en SPD Bedrijfsadministratie en de Ad Financieel Management als klassikale opleiding aangeboden. Dit betekent dat studenten een aantal lesdagen volgen naast het afstandsonderwijs en de verplichte praktijkdagen. De lesdagen vinden plaats in groepen van twaalf tot vijftien studenten en zijn vooral gericht op verwerkings- en groepsopdrachten en het oefenen van vaardigheden.

De hogeschool biedt het onderwijs aan via haar digitale leeromgeving van de hogeschool, LOI Campus waarin een onderverdeling is aangebracht in een opleidingswerkruimte en per module een modulewerkruimte. Op LOI Campus is een opleidingswerkruimte beschikbaar, waarin alle modules worden aangeboden en de student contact kan onderhouden met medestudenten, zijn opleidingscoach. Ook wordt de student via de opleidingswerkruimte geïnformeerd over relevante ontwikkelingen, heeft de student inzicht in zijn studievoortgang en het examenoverzicht met de behaalde resultaten. Studenten kunnen zich

via de LOI Campus eveneens aanmelden voor examens en contactdagen. Modulegerichte vragen stellen kan de student stellen aan de vakdocent in de modulewerkruimte. LOI Hogeschool heeft recent een nieuwe digitale leeromgeving geïmplementeerd die beter aansluit op flexibel onderwijs: LOI NEXT. Instromende studenten krijgen vanaf september 2020 deze nieuwe leeromgeving aangeboden. LOI Hogeschool is voornemens de overige studenten in het komende studiejaar over te zetten van LOI Campus naar LOI NEXT.

Alle studenten volgen een portfoliomodule. In de portfoliomodule heeft de student bij de start van de opleiding contact met zijn of haar opleidingscoach en kan dan aangeven of hij of zij verwacht meerdere leeruitkomsten te kunnen valideren vanuit de beroepspraktijk. De coach kan hierin adviseren en ondersteunen.

Instroom

De opleidingen hanteren de gangbare toelatingseisen voor een hbo-bacheloropleiding. Studenten hebben, zo bleek tijdens de visitatie, voornamelijk voor de LOI gekozen vanwege het tijd- en plaats onafhankelijke karakter van de opleidingen.

Personeel

Studenten worden tijdens de opleiding begeleid en beoordeeld door docenten (klassikale begeleiding en online), examencorrectoren (beoordelaars schriftelijke examens), opleidingscoaches, stagedocenten (begeleiding online en beoordelaars opdrachten), praktijkbegeleiders (persoonlijke begeleiding op de stageplek), afstudeerbegeleiders (persoonlijke begeleiding) en afstudeerdocenten (begeleiding op afstand en beoordelaars opdrachten). Docenten zijn niet bij LOI Hogeschool in dienst, maar zijn op freelancebasis aan de hogeschool verbonden en doorgaans werkzaam in de beroepspraktijk. Dit geldt ook voor ontwikkelaars en beoordelaars van de modules.

De docenten, coaches en ontwikkelaars vormen een vaste groep waardoor er snel een beroep op hen gedaan kan worden als het gaat om het actualiseren van het lesmateriaal. Voor docenten wordt per opleiding jaarlijks een bijeenkomst georganiseerd. In dit docentenpanel ontmoeten het opleidingsmanagement van LOI Hogeschool en de docenten elkaar en kunnen zij ervaringen en informatie uitwisselen.

Per module zijn meerdere docenten beschikbaar voor het nakijken van huiswerk en het beantwoorden van vragen. De vereiste reactietermijn voor huiswerkopdrachten is 48 uur. Voor praktijkopdrachten en inzendingen met betrekking tot het afstuderen is de reactietermijn vijf tot tien werkdagen. Als een docent deze termijn niet kan halen, zet de hogeschool extra of andere docenten in.

Docenten van modules en praktijkintegratiemodules worden door LOI Hogeschool meegenomen in het experiment leeruitkomsten. Zij zijn extra geschoold in het formuleren van leeruitkomsten en in het begeleiden van studenten die hun kennis en kunde willen laten valideren.

Zoals eerder genoemd, worden studenten begeleid door hun opleidingscoach. De coach is het eerste aanspreekpunt bij (studie)problemen, maar ook bij het kiezen voor validatie van leeruitkomsten of het direct maken van de leerwegaafhankelijke toets. Daarnaast is de coach gesprekspartner en begeleider, voor alle onderwerpen die te maken hebben met de procesmatige kant van de studie en biedt deze daarin ondersteuning als dat door de student wordt gevraagd. De coach heeft ook een adviserende rol op het gebied van validatie, studievoortgang en competentieontwikkeling. Aan het einde van de opleiding beoordeelt de coach het portfolio van de student in zijn geheel. De coaches van de opleiding hebben zich tot nu toe vooral gericht op de persoonlijke competentieontwikkeling, het inbedden van de werkomgeving in de opleiding en de studievoortgang van de studenten. Door het inbouwen van de mogelijkheid voor validatie van

beroepsproducten in de opleiding zet de hogeschool meer in op het inbrengen van de eigen ervaringen en het op basis daarvan valideren van leeruitkomsten. Coaches worden begeleid, getraind en gefaciliteerd om deze mogelijkheden bij studenten onder de aandacht te brengen en hen hierin te begeleiden. De studenten waar de visitatiecommissie mee sprak, maakten beperkt gebruik van begeleiding door de coach.

Het opleidingsmanagement van LOI Hogeschool bestaat uit de zogenaamde 'driehoek'; programmamanager, servicemanager en realisatiemanager. Zij managen de opleiding ieder vanuit hun eigen scope. De programmamanager is verantwoordelijk voor de opbouw van het programma en de aansluiting op de ontwikkelingen in de beroepspraktijk en de markt. Dit gebeurt in samenwerking met de inhoudelijk programmaleider. De realisatiemanager zorgt voor de ontwikkeling van het lesmateriaal en de leeromgeving en werkt hierbij samen met ontwikkelaars en beoordelaars. De servicemanager is het eerste aanspreekpunt van studenten en docenten en verantwoordelijk voor het lopende programma en de bijbehorende begeleiding en beoordeling.

Overwegingen

De visitatiecommissie stelt vast dat de inhoud en het niveau van de modules van de acht opleidingen in het cluster Economie waarborgen dat afgestudeerden voldoen aan de beoogde leerresultaten (de programmaleeruitkomsten). De programmaleeruitkomsten zijn per module passend vertaald in moduleleeruitkomsten en bijbehorende indicatoren.

De visitatiecommissie stelt daarnaast vast dat de opleidingen voldoen aan de wettelijke instroom-eisen. De student kan voor de start van een opleiding een EVC-traject doorlopen om leeruitkomsten aan te tonen. De programma's sluiten aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

De visitatiecommissie heeft waardering voor de degelijke opzet van de programma's met modu-

len die zijn geclusterd in herkenbare, praktijkgerichte thema's. De sterke aandacht voor leerlijnen in het onderwijs maakt de samenhang sterk maar doet afbreuk aan de flexibiliteit waarbij studenten in volgorde van eigen keuzes kunnen maken. De visitatiecommissie daagt de hogeschool uit om te zoeken naar een verdere integratie van thema's in grotere modulen van minimaal 10 EC, voor een verdere optimalisatie van flexibilisering met leerwegonafhankelijk toetsen.

De visitatiecommissie constateert dat de goede samenhang in de aangeboden leerwegen niet alleen geborgd wordt door de thematische indeling in clusters en de verschillende leerlijnen maar ook door de halfjaarlijkse praktijkintegratie-opdrachten.

Studenten kunnen, naast het valideren van eerder verworven kennis en vaardigheden, kiezen voor het volgen van de leerweg (inclusief toetsing), het direct maken van de leerwegonafhankelijke toets of het indienen van beroepsproducten. Het is de commissie echter opgevallen dat studenten nog nauwelijks gebruik maken van de mogelijkheid om leeruitkomsten aan te tonen met eigen beroepsproducten of van de mogelijkheid om een eigen leerroute in te richten (bij standaard 3 gaat de visitatiecommissie specifiek in op het indienen van beroepsproducten). De visitatiecommissie kan de toelichting van studenten begrijpen dat zij weinig behoefte hebben aan vergaande flexibilisering van hun leerpad; zij hebben genoeg aan het in eigen tijd en plaats-onafhankelijk kunnen leren. Ook is een groot deel van de studenten van deze opleidingen omscholen, heeft nog geen ervaring in het vakgebied opgedaan, en heeft daardoor geen of nauwelijks eigen beroepsproducten om te benutten. Toch raadt de visitatiecommissie LOI Hogeschool aan om aan studenten het nut te verduidelijken, studenten actiever te stimuleren gebruik te maken van eigen beroepsproducten en hen uit te dagen keuzes te maken die passen bij het leerwegonafhankelijke karakter van de opleiding. Met instemming stelt de visitatiecommissie vast dat LOI Hogeschool hierin al stappen zet,

bijvoorbeeld door het vanaf nu aan alle studenten via de digitale leeromgeving aanbieden van een informatiefilmpje over valideringsmogelijkheden.

De mogelijkheid voor het flexibel plannen van de studie en de begeleiding door coaches bij het plannen, dragen bij aan de studeerbaarheid. Wel stelt de visitatiecommissie vast dat studenten nog beperkt gebruik maken van de coaching en dat de coaches zeer veel studenten onder hun hoede hebben; ongeveer honderd studenten bij één coach komt voor. De visitatiecommissie constateert dat de hogeschool al stappen heeft gezet in het beter onder de aandacht brengen van de coaching. Desalniettemin raadt de visitatiecommissie aan om hier verdere stappen in te zetten richting meer proactieve coaching en stevigere begeleiding in het ondersteunen bij studievoortgang en het maken van keuzes, passend bij flexibel onderwijs. De visitatiecommissie is van mening dat verdere scholing van docenten en coaches nodig is ten aanzien van het begeleiden van de studenten, bijvoorbeeld bij de keuze voor en bij de vormgeving van leeractiviteiten. Zo kunnen de opleidingen in het experiment leeruitkomsten nog sterker vraaggestuurd in plaats van aanbodgestuurd gaan werken, stelt de visitatiecommissie.

Tijdens de visitatie heeft de commissie in een demonstratie kennisgenomen van de nieuwe digitale leeromgeving (LOI NEXT). Zij constateert op basis daarvan en op basis van de gevoerde gesprekken dat de hogeschool met de digitale leeromgeving, in combinatie met klassikaal onderwijs en praktijkleren, op een duidelijke en transparante manier invulling geeft aan blended onderwijs. Er is sprake van een gebruiksvriendelijk systeem met zeer goede elementen. LOI NEXT sluit daarbij nog beter aan op de flexibilisering dan de voorganger. De visitatiecommissie constateert dat de omgeving helder inzicht verschaft in de moduleleeruitkomsten bij de start van een nieuwe module, zodat studenten in staat zijn te bepalen hoe zij de module willen inrichten om het resultaat te behalen. Het binnen de blend sterker benutten van de praktijkleeromgeving verdient

daarbij aandacht. De visitatiecommissie maant LOI Hogeschool aan om alle studenten vlot over te zetten van LOI Campus naar LOI NEXT zodat zij profiteren van de ingezette verbeteringen.

De visitatiecommissie stelt vast dat de opleidingen beschikken over voldoende docenten voor het verzorgen van het onderwijs. Er is voldoende expertise beschikbaar op de verschillende kennisgebieden van de opleidingen. Veel docenten onderhouden contact met het werkveld.

De behaalde rendementen in de opleiding zijn van oudsher laag te noemen en de visitatiecommissie ziet nog geen verandering sinds de deelname aan het experiment flexibilisering. LOI Hogeschool geeft aan dat zij niet primair stuurt op hogere rendementen, aansluitend bij de behoeften van de veelal werkende studenten die kiezen voor een eigen tempo en/of het afronden van delen van een opleiding in plaats van een gehele bachelor of Ad. De visitatiecommissie raadt LOI Hogeschool aan om scherper te duiden wat dan wel de kritieke prestatie-indicatoren (KPI's) zijn rond de resultaten van het experiment flexibilisering en daarop periodiek te reflecteren, ook richting visitatiecommissies. Het blijft voor de visitatiecommissie nu diffuus wat LOI Hogeschool beoogt met deelname aan dit experiment en wanneer zij te-

vreden is met de resultaten. Een planmatige aanpak van doorontwikkeling rond flexibilisering zou door het panel worden gewaardeerd.

Op basis van bovenstaande concludeert de commissie dat de opleidingen **voldoen** aan deze standaard. Thematische programmaleeruitkomsten van 30 EC staan centraal. Deze zijn per module van 5 of 10 EC passend vertaald in moduleleeruitkomsten en bijbehorende indicatoren. De hogeschool houdt adequaat rekening met verschillen tussen studenten in kennis, ervaring, beschikbare tijd, loopbaandoelen en omstandigheden door hen de mogelijkheid te bieden onder andere de opleiding in eigen tempo en volgorde te laten doorlopen. Ook geeft de hogeschool de studenten de keuze om al behaalde resultaten te laten valideren en biedt de hogeschool studenten de mogelijkheid beroepsproducten in te dienen voor het aantonen van de beheersing van leeruitkomsten. Coaches begeleiden studenten bij de keuze voor en vormgeving van leeractiviteiten. De hogeschool kan de flexibilisering van het onderwijs verder versterken door onder andere de coaches een meer proactieve rol te geven en kleinere modules verder te integreren in grotere eenheden, zodat studenten veel meer dan nu gebruik gaan maken van de flexibiliseringsmogelijkheden.

3. Toetsing

De visitatiecommissie concludeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie dat de opleidingen **ten dele voldoen** aan de standaard rond de toetsing. De programmaleeruitkomsten, moduleleeruitkomsten en indicatoren vormen de kapstok van het beoordelingssysteem. Volgens het flexibele onderwijsconcept van de hogeschool kunnen studenten de leeruitkomsten aantonen in een leerwegaafhankelijke toets (al dan niet na het volgen van een leerweg van de hogeschool) of met een beroepsproduct of validatie. De hogeschool heeft hiervoor heldere procedures ingericht. De (domein) examencommissie geeft op adequate wijze vorm aan haar taak om de kwaliteit van toetsen te borgen en zich een eigenstandig oordeel te vormen over het eindniveau van de opleidingen.

De commissie stelde vast dat de beoordeling van tussenwerken (ondanks de goede opzet) in de uitvoering een aantal onvolkomenheden laat zien. De belangrijkste daarvan is dat de relatie met de leeruitkomst van de module door de beoordelaars niet gelegd wordt. Ook vindt de commissie de beoordelingen van alle tussenwerken die ze bekeek duidelijk te hoog, en door de zeer beperkte motivering niet navolgbaar. Tot slot mist de commissie feedback ten behoeve van het leerproces van de student. De examencommissie had ten tijde van de visitatie de tekortkomingen wel gesignaleerd, maar had nog niet ingegrepen.

De commissie formuleerde een drietal voorwaarden voor herstel.

Bevindingen

Zoals bij standaard 2 is besproken, kunnen studenten per module kiezen voor het maken van de (leerwegaafhankelijke) toets of -bij een deel van de modulen- voor het aantonen van de leeruitkomst met een beroepsproduct. Bij de start van de opleiding kan de student eerder verworven competenties en kwalificaties valideren. Deze mogelijkheden voor het aantonen van de beheersing van de leeruitkomsten worden hieronder besproken. Ook wordt ingegaan op de borging van de toetskwaliteit.

Leerwegaafhankelijke toetsen

Elke module wordt afgerond met een leerwegaafhankelijke toets. De examinerator beoordeelt de door de student gerealiseerde leeruitkomsten onafhankelijk van het specifieke, flexibele opleidingstraject van de student. De opleiding maakt gebruik van de volgende toetsvormen:

- schriftelijk of digitaal theorie-examen met open vragen, gesloten vragen en casuïstiek;
- mondeling examen zoals een presentatie, een rollenspel of een interview;

- praktijkexamen zoals een demonstratie, simulatie, proeve van bekwaamheid of criterium gericht interview;
- (inzend)opdracht met open vragen, casuïstiek of essay;
- Video-opdracht. Dit zijn open opdrachten die via de digitale leeromgeving aangeboden worden.

De meeste modules worden getoetst door middel van een theorie-examen of een inzendopdracht in de vorm van een praktijkopdracht, zodat er zowel toetsing plaatsvindt op kennisniveau als op toepassing en hoger. Theorie-examens worden flexibel afgenomen. Dit betekent dat de student zelf kan bepalen waar en wanneer hij het examen aflegt.

Indienen beroepsproducten

Studenten kunnen een leeruitkomst aantonen door een beroepsproduct in te brengen bij praktijkintegratiemodules en bij enkele andere modules (Inbreng Beroeps Product: IBP). Als een student vermoedt dat hij met een beroepsproduct de beheersing van de leeruitkomst van een mo-

dule kan aantonen, kan hij dit indienen bij zijn docent. Wanneer deze het beoordeelt als een relevant beroepsproduct, levert de student het in, vergezeld van een formulier waarop zijn werkgever aanmerkt dat de student dit product inderdaad zelf heeft gemaakt. Beroepsproducten worden beoordeeld aan de hand van de indicatoren van de leeruitkomst, enkele knock-out criteria (zoals gebruik van de APA-normen) en richtlijnen voor de vorm.

De hogeschool heeft een vernieuwde vorm voor het indienen van beroepsproducten geïntroduceerd. 'IBP 2.0' is een standaard onderdeel geworden van de praktijkintegratiemodules, waar het voorheen aan de afzonderlijke opleidingen was om te besluiten deze mogelijkheid aan te bieden. De praktijkintegratiemodules integreren theorie en praktijk en worden vanaf de hoofdfase, verplicht uitgevoerd op een relevante werkplek. Als een student tijdens het lezen van de opdracht besluit dat hij een dergelijke opdracht voor zijn werk ook al eens gedaan heeft, kan hij dit 'beroepsproduct' indienen bij zijn docent bij wijze van IBP. In de acht opleidingen zijn – op moment van schrijven van de zelfreflectie - 79 aanvragen ingediend voor een IBP, waarvan er 49 zijn toegekend. Vrijwel alle aanvragen en toekenningen zien op het inbrengen van een beroepsproduct bij een praktijkintegratiemodule.

Validatie door Eerder Verworven Competenties en Kwalificaties

Erkenning Verworven Competenties (EVC) wordt gebruikt wanneer studenten op basis van andere vormen dan formeel leren, of op basis van formeel leren aangevuld met andere leerervaringen een (grote) hoeveelheid (module)leeruitkomsten aan willen tonen. EVC-procedures worden uitgevoerd bij de start van de opleiding om zo te bepalen welke leeruitkomsten van de opleiding reeds kunnen worden aangetoond. Hiervoor schakelt LOI externe EVC-bureaus in die onder controle van LOI Hogeschool ervaringscertificaten op kunnen stellen op basis van leeruitkomsten van de opleiding en ingebrachte beroeps-

producten. Aan de hand van een opgesteld portfolio wordt hiertoe een assessment afgenomen. Daarna beoordelen twee, door de examencommissie gemandateerde, examinatoren van de hogeschool onafhankelijk van elkaar of de opgestelde ervaringscertificaten verzilverd kunnen worden en vrijstelling opleveren.

Erkenning Verworven Kwalificaties (EVK) is gebaseerd op het verkrijgen van vrijstellingen voor een leeruitkomst omdat deze door formeel leren, en daarvoor als bewijs het verkregen certificaat, reeds is aangetoond.

Borging van toetskwaliteit

Het toetsbeleid van de hogeschool is leidend voor de opleiding. Het toetsbeleid bevat de uitgangspunten, richtlijnen en procedures die betrekking hebben op het leerwegaafhankelijk toetsen en valideren binnen de hogeschool. De toetsvormen zijn vastgelegd in het examenplan van elke opleiding. Voor elke module zijn een leer- en toetsplan en een toetsmatrijs opgesteld. Het leer- en toetsplan geeft de leeruitkomsten en de bijbehorende indicatoren weer, met het gewenste beheersingsniveau. Hierin zijn de keuzes voor en de mogelijke vormgeving van de leerweg en de leerwegaafhankelijke toets vastgelegd. De toetsmatrijs borgt dat alle eindtermen adequaat worden getoetst.

De kwaliteit van de toetsen wordt gewaarborgd door zowel vakinhoudelijke als generieke criteria met betrekking tot validiteit en betrouwbaarheid. Docenten en ontwikkelaars maken, aan de hand van de kaders van de hogeschool, de leerwegaafhankelijke toets. De inhoudelijke juistheid van een toets wordt beoordeeld door een inhoudsdeskundige. De toetsdeskundige van de hogeschool beoordeelt de opzet van de toets, de toetsmatrijs, de toets en het antwoordmodel of de correctierichtlijnen. Voor de studenten die zijn overgezet naar de leeromgeving LOI NEXT geldt dat de ingebrachte beroepsproducten en de producten van de praktijkintegratiemodulen door twee examinatoren worden beoordeeld. Voor de

studenten die werken in LOI Campus geldt nog de beoordeling door één examinator.

De borging van de kwaliteit van toetsing van het eindniveau van de opleidingen vallen onder de verantwoordelijkheid van de examencommissie Law, Commerce and Economics. Deze examencommissie is door het bestuur van LOI Hogeschool aangesteld als één van de zes zogenoemde domeinexamencommissies die onder de paraplu van de Centrale Examencommissie van de LOI (de CELOI) functioneren.

De commissie heeft tijdens de visitatie met vertegenwoordigers van de examencommissies gesproken. Daarbij is duidelijk geworden dat leden van de examencommissie geschoold zijn in het werken met leeruitkomsten. Ook voert de examencommissie steekproeven uit om de kwaliteit van de toetsing te monitoren.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de acht opleidingen in het cluster Economie een passende vorm van toetsing van de leeruitkomsten hanteren. De gehanteerde methoden en instrumenten zijn geschikt voor leerwegonafhankelijk toetsen en beoordelen. De opleidingen hanteren daarbij een heldere procedure voor toetsing, waarop de examinatoren zijn voorbereid. Met de inrichting van een systeem van leerwegonafhankelijke toetsing sluiten de opleidingen aan bij het experiment flexibilisering. Daarbij is het grootste deel van de opleiding voorzien van toetsen die leerwegonafhankelijk zijn, zo stelde de commissie vast. Dat geldt echter nog niet voor alle toetsen. Vooral kennisgerichte toetsen in de eerste studie jaren kunnen sterker leerwegonafhankelijk worden opgezet volgens de visitatiecommissie.

De visitatiecommissie stelt vast dat de mogelijkheid voor het valideren van beroepsproducten passend is voor deze flexibele opleidingen. Door een opdracht niet te beoordelen op de wijze waarop deelonderwerpen van een opdracht zijn

uitgevoerd, maar door te kijken naar de verankering van indicatoren in het beroepsproduct kan volgens de visitatiecommissie leerwegonafhankelijkheid worden bereikt. Er wordt nog te beperkt gebruik gemaakt van het indienen van beroepsproducten in deze acht opleidingen om de kwaliteit van het ingeleverde werk en de beoordeling daarvan vast te stellen volgens de visitatiecommissie.

De visitatiecommissie heeft van alle acht opleidingen in ieder geval één uitwerking van een opdracht van een praktijkintegratiemodule ingezien. Het betrof hierbij zowel uitwerkingen van de betreffende opdracht, als ook ingebrachte beroepsproducten. Het niveau van de ingediende opdrachten schiet tekort volgens de visitatiecommissie. In het kader van de standaard op Toetsing ziet de commissie daarbij drie onvolkomenheden. Allereerst leggen de examinatoren in de onderbouwing onvoldoende de link met de aan te tonen leeruitkomst van de praktijkintegratiemodule. Dit is volgens de commissie een cruciale omissie in het licht van het experiment leeruitkomsten.

Ten tweede vond de visitatiecommissie de beoordelingen van alle door haar bekeken werken duidelijk te hoog.

Ten derde is de feedback van docenten volgens de visitatiecommissie sterk wisselend, en in de meeste gevallen zeer beperkt en van onvoldoende kwaliteit. De gegeven oordelen zijn hierdoor niet navolgbaar, en bieden de studenten bovendien geen feed-forward, wat hun leerproces zou kunnen versterken.

Tijdens de visitatie heeft LOI Hogeschool inzage gegeven in tussentijdse schriftelijke feedback die twee studenten bij een praktijkintegratiemodule ontvingen gedurende het traject. De visitatiecommissie constateert dat deze twee studenten enkele malen tijdens het traject feedback kregen. Ook deze feedback was echter te beperkt gekoppeld aan de leeruitkomst. Daarnaast miste de visitatiecommissie in deze gevallen nog steeds de feitelijke onderbouwing bij het eindoordeel.

Het valt de visitatiecommissie op dat bij de inbreng van beroepsproducten vooral voor schriftelijke verslaglegging wordt gekozen. De visitatiecommissie is zich ervan bewust dat dit over het algemeen passend is in het economische domein, maar daagt de opleidingen toch uit om waar mogelijk ook aan te sturen op alternatieve producten.

De visitatiecommissie stelt vast dat de examencommissie haar wettelijke taken uitvoert. De visitatiecommissie is daarbij van mening dat de examencommissies hun proactieve rol ten aanzien van het toezicht houden op de beoordeling van beroepsproducten en opdrachten bij de praktijkintegratiemodules voor deze opleidingen dienen te versterken. Ook zouden de examencommissies meer aandacht moeten besteden aan het toetsen van de leerwegaafhankelijkheid van toetsen. De visitatiecommissie is van mening dat de huidige steekproeven te gering zijn om de kwaliteit van de toetsing in het experiment flexibilisering te waarborgen.

De visitatiecommissie is positief over de voorgenomen inzet van het vierogenprincipe bij de beoordeling van opdrachten van praktijkintegratiemodules en beroepsproducten en de aanscherping van de onderbouwing van oordelen in NEXT. Gezien het oordeel van de visitatiecommissie over de kwaliteit van de opdrachten en beroepsproducten raadt de visitatiecommissie met klem aan het vierogenprincipe versneld in te voeren bij alle beoordelingen van opdrachten van praktijkintegratiemodules.

Concluderend stelt de visitatiecommissie vast dat de feitelijk gerealiseerde kwaliteit van de opdrachten bij praktijkintegratiemodules, en de beoordeling daarvan, in de acht opleidingen nog niet voldoende is. De opzet van de kaders voor beoordeling is volgens de visitatiecommissie echter wel voldoende uitgewerkt en de verdere ontwikkeling daarvan is continue onder de aandacht van LOI Hogeschool. De nieuwe aanscherpingen, bijvoorbeeld bij IBP 2.0, wekken vertrouwen ten aanzien van het verbeteren van de kwaliteit van toetsing en beoordeling in de toekomst.

Op basis van het bovenstaande oordeelt de commissie dat de opleidingen **ten dele voldoen** aan deze standaard. Voor een positief herstel van de kwaliteit van de toetsing en beoordeling dienen de opleidingen op een nader vast te stellen termijn, doch uiterlijk over twee jaar, te voldoen aan de volgende voorwaarden:

1. De met een voldoende beoordeelde opdrachten van praktijkintegratiemodules danwel ingebrachte beroepsproducten sluiten aan op de bijbehorende leeruitkomst en zijn van het juiste niveau;
2. In de beoordeling van opdrachten van praktijkintegratiemodules danwel ingebrachte beroepsproducten is een navolgbare toelichting bij het oordeel opgenomen met verwijzing naar de (criteria bij) de leeruitkomst;
3. De examencommissie houdt proactief toezicht op de kwaliteit van de studentproducten en de beoordeling daarvan, en neemt maatregelen wanneer deze kwaliteit tekortschiet naar haar oordeel.

4. Gerealiseerde leerresultaten

De visitatiecommissie concludeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie dat de opleidingen **voldoen** aan de standaard rond de gerealiseerde leerresultaten. De student rondt zijn of haar opleiding af met een afstudeeropdracht. Met deze opdracht toetst de opleiding of de student het eindniveau van de opleiding heeft behaald en of de student de theorie uit de opleiding kan integreren met de relevante beroepspraktijk. Sinds de start van de opleidingen in het experiment leeruitkomsten is één Ad-student afgestudeerd. Het niveau van dit eindwerk is voldoende. Verder zijn in het cluster Economie geen eindwerkstukken beschikbaar uit deze periode. Mede op basis van het positieve oordeel op het eindniveau bij recente accreditaties, heeft de visitatiecommissie vertrouwen in het te realiseren eindniveau.

Bevindingen

De student rondt zijn of haar opleiding af met een afstudeeropdracht. Het doel hiervan is tweeledig. Het eerste doel richt zich op de toetsing van het eindniveau van de student conform de eisen van de opleiding. Daarnaast is de opdracht bedoeld om te laten zien dat de student tot een volledige integratie van de theorie uit de opleiding met de relevante beroepspraktijk in staat is.

De student bepaalt zelf het onderwerp van zijn afstudeeropdracht binnen de kaders van het vakgebied en de gekozen richting, het bachelor- of Ad-niveau en de eisen die LOI Hogeschool daaraan stelt. LOI Hogeschool hanteert voor zowel studenten als afstudeerbegeleiders en -beoordelaars een afstudeerhandleiding met matrices, waarin is aangegeven aan welke onderwerpen en criteria zowel het plan van aanpak als het eindverslag dienen te voldoen. De definitieve versie wordt beoordeeld door twee beoordelaars om zo de onafhankelijkheid en objectiviteit te waarborgen. Eén van de twee beoordelaars is de begeleider, de andere is een onafhankelijke beoordelaar. In voorkomende gevallen wordt een derde beoordelaar ingezet en de supervisor afstuderen kijkt mee als de afstudeerbegeleiders nog niet ervaren zijn, maar functioneert verder vooral als coach van de afstudeerbegeleiders.

Nadat de definitieve versie van de afstudeeropdracht voldoende is bevonden, vindt er een mon-

delinge afstudeerzitting plaats met de afstudeerbegeleider en een tweede beoordelaar. In deze mondelinge zitting komen zowel de afstudeeropdracht als het portfolio aan de orde.

Het is niet mogelijk om de afstudeeropdracht te valideren via een EVC-traject of interne validatie. De afstudeeropdracht moet dus altijd doorlopen worden met als sluitstuk de mondelinge afstudeerzitting, waarin de gevalideerde leeruitkomsten en de competentieontwikkeling binnen het portfolio afgerond worden.

Sinds de start van deze opleidingen binnen het experiment leeruitkomsten zijn er van zeven van de acht opleidingen geen studenten afgestudeerd. Van de Ad Financieel Management is één eindwerk beschikbaar. Er zijn wel meerdere eindwerken van studenten die zijn gestart voor aanvang van het experiment. De acht opleidingen hebben op basis van deze eindwerken een positief oordeel op standaard 4 ontvangen bij de laatste accreditaties in 2017 en 2019.

Overwegingen

De visitatiecommissie stelt vast de opleidingen een passend afstudeertraject hebben ingericht, waar de studenten de beheersing van de programmaleeruitkomsten kunnen aantonen.

De visitatiecommissie heeft het beschikbare eindwerk van de Ad Financieel Management ingezien.

Het niveau van het eindwerk is voldoende. Het onderwerp past in het profiel van de opleiding.

Er zijn bij de andere opleidingen van het cluster Economie nog geen eindwerken opgeleverd door studenten die tijdens het experiment Flexibilisering zijn ingestroomd. Bij de recente opleidings-accreditaties ontvingen de opleidingen positieve oordelen op de gerealiseerde leerresultaten. De opleidingen hebben toen laten zien dat de beoogde leerresultaten werden gerealiseerd: de eindwerken waren van het juiste niveau en werden passend beoordeeld. Omdat de opleidingen (nu en in recente accreditaties) laten zien dat ze de (beoordeling van) eindwerken op orde hebben, heeft de visitatiecommissie de geconstateerde verbeterpunten in de toetsing niet betrokken op de gerealiseerde leerresultaten. De visitatiecommissie heeft er vertrouwen in dat de opleidingen, mede door het werken aan de voorwaarden bij standaard 3 en door de recente aanscherpingen in de procedures, ook in de toekomst in staat zullen zijn de beoogde leerresultaten te realiseren en de toetsing van de eindwerken adequaat zullen uitvoeren. De visitatiecommissie komt tot het oordeel voldoet op de standaard over de gerealiseerde leerresultaten.

Op basis van bovenstaande concludeert de commissie dat de opleidingen **voldoen** aan deze standaard.

Bijlagen

Bijlage 1 Visitatiecommissie

Naam panellid	Huidige functie en relevante vorige functie(s)
Raoul van Aalst	is controller geweest bij diverse grote bedrijven. Tegenwoordig is hij zelfstandig gevestigd adviseur op het gebied van management en organisatie.
Adriaan Oosterloo	is onderwijsmanager aan Christelijke Hogeschool Ede
Richard Puyt	is docent/onderzoeker aan de Hogeschool van Amsterdam (HvA) bij het lectoraat Corporate Governance & Leadership Docente
Perry van Loon	Student Bestuur en Organisationswetenschap aan Universiteit Utrecht

De commissie werd bijgestaan door Linda van der Grijspaarde, extern secretaris gecertificeerd door NVAO.

Alle commissieleden hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld, ondertekend en deze zijn ingeleverd bij NVAO.

Bijlage 2 Programma visitatie

Locatie: Via digitaal platform. Management aanwezig op de locatie van LOI: Leidsedreef 2, Leiderdorp

Datum: 17 november 2020

Tijd	Onderdeel	
9.00-10.00	Vooroverleg visitatiecommissie	
10.00-10.30	Presentatie LOI Hogeschool en digitale leeromgeving	
10.30-12.30	Gesprek met opleidingsmanagement beide opleidingen	Business Unit Manager Programmamanager Realisatiemanager Servicemanager Programmaleider
12.30-13.15	Lunch en overleg visitatiecommissie	
13.15-14.00	Gesprek met examencommissie	Voorzitter examencommissie 2 leden examencommissie Secretaris examencommissie
14.00-14.10	Overleg visitatiecommissie	
14.10-14.55	Gesprek met studenten	5 studenten
15.05-15.50	Gesprek met docenten	5 docenten (rollen: tutor, ontwikkelaar, afstudeerbegeleider, beoordelaar, coach)
15.50-17.00	Overleg visitatiecommissie	
17.00-17.15	Terugkoppeling	Business Unit Manager Programmamanager Realisatiemanager Servicemanager Programmaleider

Bijlage 3 Bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie rapport t.b.v. beoordeling experiment leeruitkomsten cluster Economie LOI Hogeschool
- Samenstelling BVC
- Samenstelling ontwikkelteams leeruitkomsten
- BOP van ieder van de acht opleidingen
- Didactisch model LOI Hogeschool
- Structuurdocument Portfoliomodule (POM)
- Toetsbeleid LOI Hogeschool
- OER van ieder van de acht opleidingen
- Meetlat EVC-standaard van ieder van de acht opleidingen
- Samenstelling domeinexamencommissie Law, Commerce en Economics
- Voorbeelden van PIM's en ingediende beroepsproducten
- Verklaring Inbreng Beroepsproduct IBP
- Ad FM eindwerk

